

Un llibre recorda la primera regidora de Palafrugell

L'arxivera Concepció Saurí alterna narració i documentació en la primera biografia de l'activista i membre de l'Ajuntament entre 1936 i 1939 Àngela Clos, que va morir oblidada a l'exili veneçolà

Exiliats palafrugellencs l'hivern de 1939 a Saint Cosme de Vair. Àngela Clos, amb el davantal posat, és la quarta per la dreta Foto: COL·LECCIÓ ALBERT DEULOFEU.

En una de les poques fotografies que se'n conserven, Àngela Clos Batlle (Cantallops, 1897-Caracas, 1988) hi surt amb el davantal posat, les mans a l'esquena, més aviat seriosa, potser incòmoda, amb pressa per tornar a la feina, en un marge discret de la imatge. És una fotografia de grup, sobretot dones i nens, feta davant una casa de Saint Cosme de Vair, al País del Loira, a principis de 1939. No somriu. No en tenia motius: el seu home, sabater d'ofici, havia mort al front de Madrid, i acabava de carretejar sola els dos fills pels camins emboscats de la frontera.

L'arxivera Concepció Saurí (1957) va començar a interessar-se en

aquesta dona tossuda i valenta quan encara estudiava història a la facultat, mentre consultava les actes de l'Ajuntament de Palafrugell del temps de la guerra per a un treball d'universitat. Entre els nomenaments dels nous consellers del 17 d'octubre de 1936, va descobrir-hi el seu nom, Àngela Clos, en representació del Sindicat Únic d'Oficis Varis, afiliat a la CNT. En la mateixa sessió, consta que va incorporar-se a la comissió de Sanitat i Assistència Social, la mateixa que Frederica Montseny ocuparia al cap de poc al govern estatal. Més endavant, formaria part de la comissió de Cultura, des d'on impulsaria la creació d'una biblioteca pública al municipi. Era la primera vegada que una dona ocupava un càrrec dins l'Ajuntament, i l'alcalde, el republicà, Ramir Deulofeu, va voler deixar-ne constància a l'acta amb una felicitació expressa. A partir d'aquí, la pista es dilueix: poques dades documentals més es conserven d'una dona que, exiliada a França, va acabar embarcant-se cap a Veneçuela. Però Concepció Saurí, arxivera municipal de Palafrugell, va perseverar i, seguint-li el rastre a través d'aquells que la van arribar a conèixer i de les actes municipals ha acabat reconstruint la seva peripècia vital a la biografia Àngela Clos Batlle. La primera regidora, publicada per l'Associació de Suport a la Dona de Palafrugell, amb un pròleg de l'estudiosa Mary Nash i un article d'un company del camí de l'exili, Jaume Guasch, dins la col·lecció "Dones amb Nom Propi". No és però, una biografia a l'ús. Saurí va revelant al lector els detalls sobre la vida de l'activista sindical a mesura que ella mateixa els va descobrint, i relat i història s'entrellacen amb eficàcia i fins i tot intriga per treure de l'oblit una dona obstinada i culta que, durant una visita al front d'Aragó l'any 1938, va demanar que la rellevessin a la tribuna des d'on havia d'arengar la tropa perquè acabava de saber que el seu home havia mort en combat.

Nascuda a Cantallops, de família pagesa, el 1904 es va traslladar a Agullana, on de jove va treballar en la indústria surera, igual que a Palafrugell, on va establir-se el 1926. Aviat es va implicar en els moviments sindicals, i no era rar sentir-la discursar a l'Ateneu dels anarquistes. Amb la guerra perduda, va passar la frontera, i els seus coneixements de francès van convertir-la en l'organitzadora del grup de refugiats de Saint Cosme de Vair, on va treballar en una fàbrica de peces de cotxe i avions abans de partir cap a Veneçuela, on va menar una vida discreta, allunyada de tota activitat política, fins a la seva mort. El llibre el presentaran el dia 23 de març al Museu de l'Exili de la Jonquera, i a l'abril, també a la Bisbal.

Publicat a:

-El Punt Avui. Comarques Gironines 27-02-2013 Pàgina 17

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/623347-un-llibre-recorda-la-primera-regidora-de-palafrugell.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=mes&utm_source=rss&utm_medium=mes&utm_campaign=rss